

primi sunt Scythæ, Scytarumque queis singuli oculi esse dicuntur Arimaspi».

Plinius et Pausanias parlent des Arimaspes comme ayant un œil.

Plus loin Esser dit que la traduction du mot Ἀριμασπός offre des difficultés parce que, à part l'explication donnée par Hérodote, Eustache de Salonique et les auteurs suivants admettent qu'*Arim* signifie *un* et *spha*, *œil*.

Enfin le Professeur de littérature Iranienne *Scheftelowitz* considère le nom Ἀριμασπός comme scythique et traduit *Arima* par *un*, (εἷς) et *spha* par *voyant*.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Μακροσκοπική καὶ μικροσκοπική μελέτη ὀφθαλμοῦ καὶ ἐγκεφάλου κύκλωπος. Ὁ ἐγκέφαλος ἦτο μικρὸς καὶ ἀπετέλει κύστιν. Τὸ ἐγκεφαλικὸν κέντρον τῆς ὀράσεως ἔλειπεν. Ὁ ὀφθαλμὸς ἦτο εἷς περιέχων δύο φακοὺς, ὁ δὲ ἀμφιβληστροειδὴς ὑφίστατο μὲν, ἀλλ' ἦτο ἀνωμάλως διαπεπλασμένος, ἐπομένως οὗτος δύναται νὰ διπλασιασθῆ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐγκεφαλικοῦ κέντρον τῆς ὀράσεως, καθὼς καὶ τὰν ἀπαλιῶν.

Ἐν τῷ ὀπτικῷ νευρῷ ἀνευρέθησαν στοιχεῖα τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς, τὸ ὅποῖον ἔχει σημασίαν διὰ τὴν γένεσιν γλοιωμάτων. Ἐν τέλει γίνεται μνεία περὶ τῶν σχέσεων τῶν Κυκλώπων πρὸς τοὺς Ἀριμασπούς.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΗ ΜΕΛΩΝ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.- Αἱ ἀνασκαφαὶ κατὰ τὴν Ἀκαδήμειαν τοῦ Πλάτωνος, ὑπὸ II. Ἀριστόφορος.

Πλεῖσται ὅσαι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν τάσεων τῆς συγχρόνου Ἐπιστήμης ἐγέννησαν ἐν ἐμοὶ τὴν σκέψιν τῆς ἀνευρέσεως τῆς ἀρχαίας τοῦ Πλάτωνος Ἀκαδημείας, ἐνθα ἐμελετήθη καὶ ἐκαλλιεργήθη ἡ ἰδέα τοῦ Ἀληθοῦς, τοῦ Καλοῦ καὶ τοῦ Ἀγαθοῦ.

Ἡ σκέψις αὕτη παρέσχε μοι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν πᾶσαν πνευματικὴν τροφήν καὶ ἐνασχόλησιν, συνυφάνθη δὲ τόσον μετ' ἐμοῦ, ὥστε ἀπέβαινεν ἀδύνατον ν' ἀποχωρισθῶ ἀπ' αὐτῆς.

Εἷς μάτην ἐν τῇ σκέψει μου παρενεβάλλοντο πλεῖστα καταθλιπτικὰ ἐρωτήματα περὶ τῶν δυσχερειῶν, ἃς κατ' ἀνάγκην θὰ εἶχον ν' ἀντιμετωπίσω, διότι αἱ παραδόσεις, αἵτινες ὑπῆρχον περὶ τῆς τοποθεσίας τῆς Ἀκαδημείας, δὲν ἠρείδοντο ἐπὶ βεβαίων δεδομένων, αἱ δὲ μαρτυραὶ τῶν ἀρχαίων κειμένων, ἦσαν λίαν πενιχραὶ καὶ ἀφίσταντο ἀλλήλων. Πρὸς δέ, οὐδὲν σημεῖον, οὐδὲν λείψανον δυνάμενον νὰ μὲ ὀδηγήσῃ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ἐσώζετο. Ἐκτὸς τούτου τὸ πλεῖστον τῆς ἐξερευνητέας ἐκτάσεως ἦτο ὠκοδομημένον καὶ ὀλόκληρον εὐρίσκετο ὑπὸ ξένην κυριότητα· συνεπῶς πᾶσα δοκιμαστικὴ ἔρευνα πρὸ τῆς ἐξαγορᾶς πολλῶν ἰδιοκτησιῶν ἀπέβαινεν ἀδύνατος.

Ἄφ' ἐτέρου, αἴσθημα ἀντίθετον ὠγχοῦτο ἐν ἐμοί, εἰς τοιοῦτον βαθμὸν μάλιστα, ὥστε νὰ δειλιῶ πρὸ τοῦ ἐγχειρήματος: Τὸ αἴσθημα τῆς ἠθικῆς εὐθύνης! Διηρωτώ-
μην κατὰ πόσον εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἀνασκάψω καὶ νὰ διαταράξω οὕτω τὸ Ἱερὸν
ἐκεῖνο, ὅπερ τόσοι αἰῶνες διεφύλαξαν, ἂν δὲν εἶχον ἀνώτερόν τινα σκοπὸν, καὶ διὰ
πρώτην φορὰν ἐτίθετο οὕτω ἐν τῇ συνειδήσει μου τὸ ἐρώτημα: ποῖος θὰ διαφυλάξῃ
καὶ ποῖος θὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον;

Ἄλλ' ἤσθανόμην, ὅτι οὐ μόνον ἡ νεωτέρα Ἑλλάς καὶ εἰδικώτερον αἱ νεώτεραι
Ἀθῆναι, ἀλλὰ καὶ σύμπας ὁ διανοούμενος κόσμος θέλει συναίσθανθῆ τὴν ἀνάγκην νὰ
συντρέξῃ τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, ὅπως συνεχίσῃ τὸ ἔργον ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας
μου· καὶ ἔλεγον ὅτι ἀρκεῖ ἡ ἰδέα μόνη ὅτι πρόκειται περὶ τῆς Ἀκαδημείας τοῦ θεοῦ
Πλάτωνος, διὰ νὰ συσπειράσῃ πάντας, ἀδιακρίτως φυλῆς ἢ θρησκευματος, περὶ τὴν
προσπάθειαν ταύτην, καὶ ὅτι ὀφείλω ἐγώ, παντὶ σθένει καὶ ἀντὶ πάσης θυσίας,
ν' ἀρχίσω πρῶτος τὸ ἔργον, ἔχων βοηθὸν καὶ τὴν σύζυγόν μου.

Ὑπὸ τοιούτων ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων κατεχόμενος ἐπελήφθην τῆς μελέτης πρὸς
ἀνεύρεσιν τῆς ἀρχαίας τοῦ Πλάτωνος Ἀκαδημείας, ἐρευρῶν τὰ ἀρχαῖα κείμενα, ἐξε-
τάζων καὶ συγκρίνων ἐπιτοπίως τὰς γνωστὰς περὶ τῆς τοποθεσίας αὐτῆς παραδόσεις.
Καταρτισθείσης δὲ οὕτω τῆς μελέτης μου ταύτης, ἐγεννήθη τὸ ἐξῆς ἐρώτημα:

Ποῖος θὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀνασκαφὴν;

Τίς ὅμως ἄλλος ἤτο ἀρμοδιώτερος ν' ἀναλάβῃ τὸ ἔργον καὶ τίς ἄλλος θὰ ἠδύνατο
νὰ ἔχῃ δικαίωματα ἐπ' αὐτοῦ ἢ ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν.

Ἀπετάθην λοιπὸν, ἐκ μέρους ἐμοῦ τε καὶ τῆς συζύγου μου, πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν
Ἀθηνῶν· αὕτη δὲ μετὰ τῆς δεούσης προθυμίας καὶ στοργῆς, δύναμαι μάλιστα νὰ
εἶπω καὶ εὐσεβείας πρὸς τὸ ἔργον, καὶ τὴν προαίρεσιν ἡμῶν ἐπεδοκίμασε καὶ τὸ ἔργον
εὐηρεστήθη ν' ἀναλάβῃ, ἔργον, ὅπερ ἐθεώρει ὄντως ὡς ἐν τῶν καθήκοντων τῆς.

Προσωπικῶς εἶμαι εὐγνώμων εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, διότι, ἐνῶ τὸ ἔργον
ἔθεσεν ὑπὸ τὴν φροντίδα εἰδικῶν ἀρχαιολόγων Ἀκαδημαϊκῶν, οὐ μόνον μοὶ ἐπέτρεψεν
ἀλλὰ καὶ μὲ πρόετρεψε νὰ μετάρχω προσωπικῶς τοῦ ἔργου, ζητήσασα ἐν πρώτοις ἐκ
ποιῶν δεδομένων ἤχθην εἰς τὸ περὶ τῆς τοποθεσίας τῆς Ἀκαδημείας συμπέρασμα μου.

Τότε παρέδωκα αὐτῇ τὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8 Νοεμβρίου 1930 χρονολογουμένην
μελέτην μου.

Ἡ διάθεσις αὕτη τῆς Ἀκαδημείας προέβη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ διευθύνω αὐτο-
προσώπως τὰ ἀνασκαφικὰς ἐργασίας καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου μου.

Οὕτω μετὰ τριετῆ προσωπικὴν μου ἐργασίαν καὶ καταπόνησιν, ἔχων βοηθὸν καὶ
τὴν σύζυγόν μου, ἐξηρεύνησα μεγάλας ἐκτάσεις διὰ γεωτρυπάνου, ἀνέσκαψα δὲ ἱκανὸν
χώρον κατόπιν ἐξαγορᾶς πολλῶν ἰδιοκτησιῶν.

Τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Εἰκ. 1. — Ὀδὸς τῆς Ἀκαδημίας ἀπὸ τοῦ Διτύλου.

Εἰκ. 4. — Ἀρχαία Ἀκαδήμεια.
Περιστύλιον παλαίστρας.

Εἰκ. 2. — Ἀρχαία Ἀκαδήμεια.
Ἀνατολική πλευρὰ περιβόλου.

Εἰκ. 3. — Ἀρχαία Ἀκαδήμεια.
Νοτία πλευρὰ περιβόλου.

Ἐνεκάλυφα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Παλαμηδίου παρὰ τὸν Ἅγιον Γεώργιον καὶ ἐπὶ τοῦ καταργηθέντος δευτέρου Νεκροταφείου τῶν Ἀθηνῶν τὴν ὁδὸν, ἣτις ἐκκινουσα ἀπὸ τοῦ Διπύλου κατέρχεται εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, μὲ σημαίνοντας τάφους ἐκατέρωθεν αὐτῆς (εἰκ. 1). Παραλλήλως δὲ καὶ εἰς ἀπόστασιν 45 μ. πρὸς Β τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἀπεκάλυφα εἰς δύο σημεῖα, καὶ ἑτέραν ὁδὸν σκιρωτήν, καὶ ἄνευ τάφων ἐπὶ τῶν σημείων ταύτης, καὶ ἣτις διέρχεται παρὰ τὸν εἰρημένον Ἅγιον Γεώργιον. Τὴν ὁδὸν ταύτην θέλω ἐξερευνήσει βραδύτερον, μήπως αὕτη ἐκτείνεται παραλλήλως καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς εἰρημένης ὁδοῦ τῶν τάφων μέχρι τοῦ Κεραμεικοῦ καὶ συνδέεται, ὡς πιστεύω, μετ' αὐτῆς.

Ἀκολουθήσας τὰ ἔγγραφα τῆς κυρίας ὁδοῦ κατὰ διαστήματα καὶ εἰς ἀπόστασιν χιλίων ἐξακοσίων μέτρων ἀπὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Διπύλου, ἐπέπεσα ἐπὶ ἀρχαίων θεμελίων ἐκ πωρολίθου· καίτοι δ' ἐπὶ τούτων ἐγένοντο κτίσματα ὑπὸ μεταγενεστέρων, ἢ διάταξις ὅμως τῶν ἀρχαίων θεμελίων δὲν μοι φαίνεται ξένη πρὸς τὰ χαρακτηριστικὰ μεγάλου Γυμνασίου.

Ἐκ τῆς διατάξεως τῶν εἰρημένων θεμελίων καὶ τῆς σχέσεως αὐτῶν πρὸς τὴν εἰρημένην ὁδὸν ὀρμώμενος, ἀπεκάλυφα τμήμα, ὅπερ ὀνομάζω μέρος τῆς εἰσόδου τοῦ Γυμνασίου.

Ἐνεκάλυφα ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς πλευρᾶς τειχίον Περιβόλου, εἰς πέντε συνεχόμενα σημεῖα καὶ εἰς μῆκος πεντακοσίων περίπου μέτρων, καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς πλευρᾶς τὴν προειρημένην «εἴσοδον» καὶ τὴν πρὸ αὐτῆς «Αὐλήν» (εἰκ. 2).

Κατὰ τὸ πλεῖστον μῆκος τῆς πλευρᾶς ταύτης ἀνεκάλυφα ὡσαύτως Νεκροταφεῖον, ὡς ἐκεῖνο περίπου τὸ πρὸ τοῦ Διπύλου. Ἡ βεβαίωσις τῆς ὑπάρξεως τοῦ Νεκροταφείου τούτου, ἐγένετο εἰς τρία σημεῖα: Τὸ πρὸ τῆς εἰσόδου, τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀστύρου καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δημοσθένους.

Ἀνέσκαψα ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῆς Νοτίας πλευρᾶς τειχίον Περιβόλου, εἰς μῆκος περίπου εἴκοσι μέτρων (εἰκ. 3).

Κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς ἀνασκαφῆς ἀνέσκαψα καὶ ἀπεκάλυφα τὸ πλεῖστον τμήμα τῶν θεμελίων τοῦ περιστύλου Παλαίστρας, εἰς τὰς πλευρὰς τῶν ὁποίων διακρίνονται τὰ διάφορα διαμερίσματα, αἱ ἐξέδραι λεγόμεναι (εἰκ. 4).

Ἡ ἀποκάλυψις αὕτη μαρτυρεῖ, ὅτι πρόκειται περὶ Γυμνασίου καὶ ἐπικουροῦ οὕτω τὰς ἀρχικάς μου προβλέψεις, τὰς ὁποίας διὰ τῶν ἐκάστοτε πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν ἐκθέσεών μου διετύπωσα.

Ἐπειδὴ δέ, ὡς γνωστόν, οὐδὲν ἄλλο Γυμνάσιον ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ ἢ Ἱστορία ἀναφέρει, πλὴν τοῦ Γυμνασίου τῆς ἀρχαίας Ἀκαδημίας, βεβαιουῦται πλέον θετικῶς, ὅτι εὑρισκόμεθα ἐν τῷ χώρῳ, ἔνθα ὁ θεῖος Πλάτων τὸ πρῶτον συνεστήσατο τὸ Διδασκαλεῖον αὐτοῦ.

Ἐπιπροσθέτως τοῦτο μαρτυρεῖται καὶ διὰ τῆς εἰρημένης ὁδοῦ, ἥτις καταλήγει εἰς τὸ Γυμνάσιον τῆς Ἀκαδημείας, ἥτοι εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ἀρχαίαν Ἀκαδημειαν, καὶ τὸ ἀπὸ Διπύλου μῆκος τῆς ὁποίας εἶναι τὸ αὐτὸ περίπου πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Λιβίου ἀναφερόμενον, χίλια βήματα ρωμαϊκά, ἥτοι χίλια τετρακόσια ὀγδοήκοντα περίπου μέτρα.

Ἡ ἐξ ἑκατὸν περίπου μέτρων διαφορὰ δέον ν' ἀποδοθῆ εἰς τὰς δυσκολίας, αἵτινες νῦν παρουσιάζονται εἰς τὴν καταμέτρησιν, ὡς ἐκ τῶν διαφόρων καμπῶν τῶν σημερινῶν ὁδῶν, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἀσάφειαν τοῦ κειμένου ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τῆς ἀκριβοῦς ἀφετηρίας καὶ τοῦ τέρατος τῆς ὀριζομένης ἀποστάσεως.

Περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ἀνωτέρω ἢ πρόδος τῶν ἀνασκαφῶν θὰ παράσχη πλείονας λεπτομερείας εἰς τοὺς θέλοντας νὰ κρίνωσιν ἀσφαλέστερον.

Οὕτω τερματίζονται αἱ δοκιμαστικαὶ ἔρευναι πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀρχαίας Ἀκαδημείας καὶ εἰσερχόμεθα ὑπὸ τοὺς μᾶλλον αἰσίους οἰωνοὺς εἰς τὴν συστηματικὴν πλέον ἀνασκαφὴν αὐτῆς.

Ἄφοῦ δὲ ἔχομεν ἤδη τὸ Γυμνάσιον, τὴν εἴσοδον τῆς Ἀκαδημείας καὶ τὰς δύο πλευρὰς τοῦ Περιβόλου, εἶναι πλέον ζήτημα χρόνου καὶ κόπου διὰ νὰ ἔλθωσιν εἰς φῶς καὶ τὰ ἐλλείποντα μέρη, ἐφ' ὅσον σφύζονται, ἥτοι:

1^{ov}. Τὸ Τέμενος τῆς Ἀθηνᾶς μὲ τοὺς παρ' αὐτῷ βωμούς.—2^{ov}. Τὸ Μουσεῖον.—3^{ov}. Τὸ Διδασκαλεῖον τοῦ Πλάτωνος.—4^{ov}. Αἱ ἄλλαι πλευραὶ τοῦ Περιβόλου.—5^{ov}. Ὁ Ἐπίκροτος καὶ τὸ Λακύνειον.—6^{ov}. Ἄς ἐλπίσωμεν, ὁ τάφος τοῦ Πλάτωνος καὶ τινων διαδόχων αὐτοῦ.

Περιοριζόμενος εἰς τὴν ἀναγγελίαν τοῦ χαρμοσίνου τούτου ἀποτελέσματος, ἐκφράζω τὴν χαρὰν μου δι' αὐτὸ καὶ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν θὰ δυνηθῆ νὰ ἔχη ἀνεσκαμμένον, ὅλον τὸν ἱερὸν χώρον τῆς ἀρχαίας Ἀκαδημείας τοῦ Πλάτωνος, ἵνα ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς ἀναθαλλούσης Παγκύφου Ἐλαίας τοῦ ἀναθάλλοντος ἄλλους τῶν ἐλαιῶν καὶ τὸν θροῦν τῶν πλατάνων τῶν κήπων τῆς Προμήτορος αὐτῆς καλῆ τὸ παγκόσμιον κοινὸν τῶν Ἀκαδημιῶν, διὰ τὰ σοφὰ τῶν ἔργα ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ καλοῦ τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ κ. **Ἄντ. Κεραμόπουλλος** φέρει εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀνακοίνωσιν τὰς ἐπομένας παρατηρήσεις:

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἔχει πολλοὺς καὶ σπουδαίους λόγους νὰ εἶναι εὐγνώμων πρὸς τὸν κύριον καὶ τὴν κυρίαν Ἀριστόφρονος. Νεαρὸν ἴδρυμα ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἡ τελευταία ἐπίγονος κόρη τῆς «Ἀκαδημείας τοῦ Πλάτωνος», εἶχε καὶ ἔχει μεγάλην ἀνάγκην τῆς στοργῆς ἐκλεκτῶν Ἑλλήνων διαθετόντων ὑπὲρ αὐτῆς τοὺς ὕλικούς καὶ πνευματικούς αὐτῶν θησαυρούς, ὡς πράττει τὸ ζεῦγος Ἀριστόφρονος. Σήμερον εὐχαριστοῦμεν τὸν κ. Ἀριστόφρονα ἰδιαιτέρως, διότι ἐκόμισεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸ εὐχά-

ριστον ἄγγελμα ὅτι ἀπὸ τὰ βάρη τῆς Ἀττικῆς γῆς, τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος ἀναμοχλεύει ἀπὸ τριετίας, ἀνακύπτουσι τὰ σαφῆ τεκμήρια τῆς ἀνευρέσεως τμημάτων τοῦ ἐκτὸς τῶν τειχῶν παλαιοῦ συγκροτήματος ἱερῶν καὶ βωμῶν καὶ στοῶν καὶ ἀλσῶν ποτε καὶ κήπων, τοῦ συγκροτήματος, τὸ ὁποῖον περιελάμβανεν ἐν τῶν παλαιῶν γυμνασίων τῶν Ἀθηνῶν καὶ κατέληξεν ἔπειτα ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος νὰ προσλάβῃ τὴν φήμην τῆς ἀνωτάτης φιλοσοφικῆς σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν, σεβαστὸν πάντοτε εἰς τοὺς ἔκτοτε αἰῶνας τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δουλείας τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐπεσκέφθην καὶ ἐγὼ τὸν χώρον τῶν ἀνασκαφῶν καὶ ἐσχημάτισα τὴν πίστιν, ὅτι ὄντως ἐπατήσαμεν τὸν ζητούμενον χώρον.

Εὐρισκόμεθα πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως, ἔξω τῶν τειχῶν, ἐν τῇ προσεκβολῇ τῆς ἐκ τοῦ Διπύλου ὁδοῦ πέραν τοῦ δημοσίου σήματος καὶ ἄλλου νεκροταφείου καὶ εἰς ἀπόστασιν περίπου τὴν παραδιδομένην διὰ τὴν θέσιν τῆς Ἀκαδημίας, ἥτις ἦτο, ὡς εἴπομεν, εὐρὺ ἴδρυμα, ὥστε εὐλόγως νὰ δύναται τις νὰ μετρῇ μείζονα ἢ ἐλάσσονα ἀπὸ τοῦ Διπύλου ἀπόστασιν. Ἐκεῖ δὲ ἀποκαλύπτομεν περίστωον αὐλὴν ἔχουσαν καὶ δεξαμενὴν. Ὑπὸ τὴν στοᾶν ὑπάρχουσιν ἐν σειρᾷ θάλαμοι, ὧν εἰς τοῦλάχιστον μὲγας εἶχε τὴν ὄροφὴν ὑπεστηριγμένην διὰ κίωνων. Πάντα ταῦτα μόνον ὡς γυμνάσιον δύνανται νὰ ἐρμηνευθῶσι· πᾶσα δ' ἄλλη ἐρμηνεία ἄγει εἰς δυσχερείας ἀνυπερβλήτους κατὰ τὴν γνώμην μου. Τὸ οἰκοδόμημα εἶναι εὐτελὲς διὰ λογάδων λίθων καὶ πηλοῦ, οἱ κiónες τοῦ θὰ ἦσαν ξύλινοι, πολλοὶ λίθοι κεῖνται ἐν δευτέρᾳ χρήσει, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἡ Ἀκαδημία ὡς γυμνάσιον, ἦτοι σχολεῖον καὶ γυμναστήριον τῶν παιδῶν, ἐμφανίζεται μὲν ἀπὸ τοῦ 6^{ου} αἰῶνος π. Χ., ἀλλὰ διαρκεῖ ἀκόμη καὶ μέχρι τοῦ ἀντιστοιχοῦ αἰῶνος μετὰ Χριστὸν ἦτοι ἐπὶ χιλιετηρίδα. Διότι αἱ ἀνώτεροι φιλοσοφικαὶ Σχολαὶ τῶν Ἀθηνῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐγνώρισε καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς καὶ οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι τῆς Ἐκκλησίας, δὲν θὰ ἐξηφανίσθησαν ἀμέσως μετὰ τοὺς χρόνους αὐτῶν, ἢ παράδοσις δὲ ἀποδίδει τὴν τελευταίαν καὶ ἀποτελεσματικὴν κατ' αὐτῶν πληγὴν εἰς τὸν Ἰουστινιανόν. Ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ εἶναι δυνατόν τὰ παλαιὰ οἰκοδομήματα νὰ ἐφθάρησαν καὶ ἀντικατεστάθησαν πολλάκις ἢ εἶναι δυνατόν τινα τούτων νὰ παρέμειναν ὄρθια, ἀλλ' ἐχρησιμοποιοῦντο δι' ἀνωτέρας σπουδᾶς, παραπλευρῶς δὲ νὰ ἰδρύθησαν ἄλλα διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς μορφώσεως τῶν παιδῶν. Τοιαῦτα νεώτερα γυμνάσια πλὴν τῶν παλαιῶν τριῶν, τοῦ Λυκείου, τοῦ Κυνοσάργου καὶ τῆς Ἀκαδημίας γνωρίζομεν ἐπὶ Πausανίου τὸ τοῦ Ἐρμοῦ ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ Διπύλου πρὸς τὴν ἀγορὰν Δρόμῳ, τὸ τοῦ Πτολεμαίου καὶ τὸ τοῦ Ἀδριανοῦ πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἀγορᾶς, ἐπὶ Πλουτάρχου δὲ τὸ Διογένειον. Ὁ δὲ Brückner ἀποδεικνύει δι' ἀνασκαφικῶν τεκμηρίων καὶ ἄλλο ἐν τῷ Πομπείῳ. Φροντὶς λοιπὸν τις πρὸς διατήρησιν σχολῆς ἢ γυμνασίου τῶν παιδῶν καὶ ἐν νεωτέροις χρόνοις ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ εἶναι πιθανὴ καὶ διὰ τὴν παλαιὰν δόξαν τοῦ τόπου καὶ διὰ τὰ θέλητρά αὐτοῦ, ἀφ' οὗ οὗτος ἦτο τὸ κάλλιστον προάστιον, καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν περιοίκων, ὧν οἰκίας τινὰς μετὰ δεξαμενῶν νομίζω, ὅτι εὗρεν ὁ κύριος Ἀριστόφρων.

Ἄλλ' ὅσῃ ἀποδεικτικὴν σημασίαν ἔχει ἢ περίστωος αὐλὴ γυμνασίου, ἣν εὗρεν ὁ ἐνθουσιώδης ἐρευνητής, ἔχουσι, νομίζω, καὶ ἄλλα τινὰ εὐρήματά του περαιτέρω πρὸς βορρᾶν τῆς αὐλῆς. Εἶναι δὲ ταῦτα θραύσματα ἐπιγραφῶν μικρογραμμάτων, πάντα μετευκλειδεῖων χρόνων, τινὰ δὲ κατερχόμενα εἰς τοὺς ἐσχάτους αὐτοκρατορικοὺς

ρωμαϊκούς χρόνους (Θ = θ), δηλαδή εις τούς χρόνους, καθ' οὓς θὰ ιδρῦθη ἡ περίστωος αὐλή. Τὰ θραύσματα ταῦτα εἶναι πολὺ μικρά, ὥστε δὲν παρέχουσιν ἔννοιάν τινα. Ἀνήκουσι δὲ εις διαφόρους ἐπιγραφάς, περι τὰς 15. Ἀλλὰ 15 ἐπιγραφαὶ ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ συντριβεῖσαι ποτε ἔπειτα δι' ἄγνωστον λόγον, πρέπει νὰ ἔκείντο ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. Ἐπιτύμβιοι δὲν εἶναι, εἶναι στήλαι λεπταί. Πρόκειται περι ψηφισμάτων. Ἀλλὰ πῶς εὐρίσκονται ψηφίσματα ἐν χιλιόμετρον μακρὰν ἔξω τῶν τειχῶν; Τοιαῦται ἐπιγραφαὶ ἐστήνοντο εις πολυσύχναστα κέντρα, εις τὴν Ἀκρόπολιν, εις τὴν ἀγοράν, εις θαμιζόμενα ἱερὰ καὶ εις γυμνάσια.

Ἡ τελευταία περίπτωσις εἶναι μεμαρτυρημένη εις πολλὰς πόλεις· μνημονεύω δὲ ἐκ τῆς σφαιρας τῆς πολιτικῆς ἐπιρροῆς τῶν Ἀθηναίων τὴν Ἐρέτριαν, τὴν Σαλαμίνα, τὸν Πειραιᾶ καὶ αὐτὰς τὰς Ἀθήνας, ἔνθα καὶ ἐν τῷ Κυνοσάργει καὶ ἐν τῷ Διογενεῖω γυμνασίῳ μνημονεύονται σταθεῖσαι στήλαι ψηφισμάτων. Τὰ συντετριμμένα λοιπὸν ψηφίσματα, ἅτινα εὔρεν ὁ κ. Ἀριστόφρων, ἦσαν ἐστημένα ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ὃ δὲ τόπος τῆς εὐρέσεως αὐτῶν ἀνήκει εις τὴν Ἀκαδημίαν. Ἐν τῇ γειτονίᾳ δὲ τοῦ τόπου τούτου εὔρεν ὁ κ. Ἀριστόφρων καὶ ἀρχαίους ἡγεμόνας κεράμους ἀνήκοντας τοῦλάχιστον εις τὰς ἀρχὰς τοῦ πέμπτου αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ καὶ ἀντιστοίχου παλαιότητος λείψανα μετοπῶν. Ὡστε τὰ παλαιότερα καὶ ἀξιολογώτερα μέρη ἢ οἰκοδομήματα τῆς Ἀκαδημίας ἔκείντο καὶ πρέπει νὰ ἀναζητηθῶσι βορειότερον τῆς περιπτώσεως αὐλῆς. Ἡ ἀνασκαφή αὐτόθι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἀποδώσῃ καὶ ὀλόκληρόν τι ψήφισμα ἢ πλείονα θραύσματα, ὥστε νὰ ἀποτελεσθῇ ὅλον τι, καὶ νὰ ἴδωμεν, ὡς ἐλπίζω, τὸ διατακτικόν του καθορίζον ὡς τόπον ἰδρύσεως τὴν Ἀκαδημίαν.

Νομίζω προσέτι, ὅτι καὶ τὸ δυσμετακίνητον ἀνάθημα, ὃ ἀνέθηκεν ὁ «Βοιωτὸς Λυσιάδου φυλαρχήσας Ἐρμῆ» ἀναφέρεται εις τὸν ἀγώνιον Ἐρμῆν, ὅστις μετὰ τοῦ Ἡρακλέους καὶ ἄλλων θεῶν ἐλατρεύετο ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ. Ὁ Βοιωτὸς ὑπῆρξε φύλαρχος ἢ τοὶ ἀρχηγὸς τῶν ἱππέων τῆς φυλῆς του· τὸ δὲ παράδειγμα τοῦ Δεξιλέω, ὅστις ἅμα συμπληρώσας τὰς στρατιωτικὰς ἀσκήσεις εἶχε καταταχθῆ εἰς τὸ ἱππικὸν εἰκοσαετής, ἀρκεῖ νὰ ὑποβάλλῃ τὴν σκέψιν, ὅτι ὁ Βοιωτὸς ἐφυλάρχησε τῶν νεαρῶν ἱππέων τῆς φυλῆς του, οἵτινες εἶχον γυμνασθῆ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν (ἄλλοι ἐγυμνάζοντο εις τὸ Λύκειον) καὶ εἶχον κοινὰς ἀναμνήσεις, ἃς διαιώνιζον εις τοὺς νεωτέρους φυλέτας των. Ἴσως δὲ καὶ οἱ «ἐπίλεκτοι», οὓς ἀναφέρει ἄλλη ἐπιγραφή, ἦσαν ἐκλεκτοὶ στρατιῶται φίλοι ποτὲ ἐν τῷ Γυμνασίῳ. Μᾶς εἶναι δὲ ὡς στρατιωτικὸν σῶμα μόνιμον ἄγνωστοι ἐν τοῖς παλαιότεροις χρόνοις τῶν Ἀθηναίων, εἰ καὶ ὁ Θουκυδίδης ἀναφέρει ἐν Σικελίᾳ ἀορίστως «λογάδας» Ἀθηναίους στρατιώτας.

Ἄλλη τις ἐπὶ πάρου ἀρχαῖκῆ ἐπιγραφή κολοβὴ ἴσως προέρχεται ἐκ πολεμικοῦ μνήματος.

Τὰ προηγηθέντα ὅμως εὐρήματα εἶναι ἐξαίρετως εὐοίωνα καὶ συγχαίρω τῷ κ. Ἀριστόφρονι. Πέποιθα δέ, ὅτι τὰ συγχαρητήριά μου συμμερίζεται ὅλη ἡ Ἀκαδημία.